Cena egzemplarza 15 groszy.

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHEŁMŻYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „STRZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł.

W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety.

Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży.

Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowo, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł.

Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty.

Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada

Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 33. | Chełmża, sobota dnia 9-go lutego 1929 r. | Rok II.

W dziewiątą rocznicę objęcia wybrzeży Bałtyku.

Czem jest morze dla państwa i narodu?

Niezapomnianym w dziejach narodu naszego był dzień 10 lutego 1920 roku, kiedy wojsko polskie, zajmując Pomorze, doszło do Bałtyku a gen. Haller rzucił symboliczny pierścień w fale Morza Polskiego, tem samem biorąc je w wieczyste posiadanie Rzeczypospolitej i przyrzekając mu wierność.

I nikogo wówczas nie było w Polsce, ktoby nie zrozumiał, że z punktu widzenia politycznego, cywilizacyjnego i gospodarczego, stała się rzecz nadzwyczajna.

Wyszliśmy na morze. Odzyskaliśmy najistotniejszy, najpewniejszy i najkonieczniejszy warunek rozwoju państwowego. Stanęliśmy w rzędzie narodów, które tylko dzięki morzu zakwitły kulturalnie i umocniły się państwowo. Powróciliśmy ku prastarej linji rozwojowej, ciągnącej nas wzdłuż Wisły ku Bałtykowi.

To też, gdy w ów pamiętny dzień polskie zastępy zbrojne dotarły do szarych fal Bałtyku, gdy w piaszczyste dno morskie wbity został słup graniczny Rzeczypospolitej Polskiej, naród polski pełną piersią zawołał wówczas, jak owi rycerze Ksenofonta.

— O morze! Nasze polskie morze!

Dopiero bowiem ta chwila stała się chwilą prawdziwego wyzwolenia narodu polskiego z tych pęt zależności niewoli politycznej i gospodarczej, w jakiej w ciągu wieków ostatnich pozostawał.

Dopiero ta chwila przed dziewięciu laty, gdy staliśmy się gospodarzami na wąskim choćby skrawku wybrzeża, które nas poprzez potężny żywioł wodny łączy ze światem całym, wprowadziła nas napowrót do rodziny państw i narodów, które pracują nad dziejami świata.

Morze jest nietylko najkrótszym i najtańszym gościńcem handlu wszechświatowego.

Morze jest najtęższym i najdzielniejszym czynnikiem wychowawczym, twórcą potęgi i dobrobytu, a zarazem — dzielności, hartu i charakteru.

Ktokolwiek znalazł się na jego zmiennej, burzliwej a potężnej fali, ten zrozumie, czem jest wola i energja ludzka w walce z żywiołem.

Powiadają, że morze „uczy Boga“, że morze jest źródłem najczystszej i najżarliwszej modlitwy. Znaczy to tylko, że morze jest czynnikiem, wydobywającym z duszy ludzkiej najważniejsze i najbardziej wzniosłe akordy uczucia i mowy.

Nasz upadek państwowy i narodowy datuje się od chwili, gdyśmy pozwolili się odepchnąć od morza.

Nasze odrodzenie narodowe zacznie się naprawdę od chwili, gdy nietylko słupami granicznemi, ale całą potęgą świadomości naszej wbijemy się w piaszczyste dno morskie, gdy całą piersią chłonąć będziemy jego słone powiewy, gdy wolą całą i potęgą 30-miljonowego narodu staniemy na straży tego bezcennego dobra, jakim jest własny nasz dostęp do morza.

Po dziewięciu latach posiadania własnych wybrzeży morskich zrozumieliśmy już dostatecznie, że dopiero to małe okno na świat, otworzyło nam Europę przed oczyma naszemi i dało prawdziwą perspektywę na ludzi i rzeczy.

A dowodem tego zrozumienia jest wyczarowane naszą mocą i wytrwałością miasto u wrót Polskiego Morza, jest będący na ukończeniu już nasz własny, potężny port w Gdyni, dalej rozwijająca się stale flota handlowa, powiększająca się sieć własnych linij zamorskich, oraz będąca jeszcze w zarodku a już rokująca jak najlepsze nadzieje nasza żegluga pasażerska.

I tworzyć możemy jeszcze dalsze cuda, jeżeli tylko cały naród zrozumie, o jak potężne, jak piękne, jak głęboko historyczne i o jak rozstrzygające sprawy tu idzie.

A chwila ta przyjdzie, bo przyjść musi. Już dzisiaj idea Morza Polskiego objęła szerokie masy naszego narodu, które nauczyły się oceniać korzyści, płynące z morza i kochać piękno krajobrazu nadmorskiego.

Żołnierz polski, który przed dziewięciu laty zatknął sztandar Polski nad morzem, odnowił tradycję dawnej potęgi i świetności Rzeczypospolitej. Naszem zaś zadaniem jest stworzyć dla ducha polskiego szlaki dalekich lotów i położyć nad brzegami Polskiego Morza kamień granitowy pod budowę pomyślności i szczęścia całego narodu polskiego.

L. Lydko.

Projekt zmiany konstytucji wysunięty przez BBWR.

Warszawa. 7. 2. (AW). Ogłoszony przez BBWR. projekt rewizji konstytucji wniesiony do sejmu zawiera szereg paragrafów oznaczonych tymczasowo liczbami rzymskiemi artykułów. Zmiany dotyczą w pierwszym rzędzie artykułów Prezydenta Rzplitej, który jest najwyższym przedstawicielem władzy w Państwie Polskiem. Prezydent wybierany jest z pośród dwóch kandydatów na lat siedem. Jednego kandydata wybierają sejm i senat połączone w zgromadzenia narodowe, bezwzględną większością głosów, drugiego wskazuje występujący prezydent. Prawo wyborcze ma każdy obywatel bez różnicy płci po ukończeniu lat 24. Jeżeli prezydent nie może sprawować urzędu lub wrazie jego śmierci zastępuje go prezes Rady Ministrów (a nie jak dotychczas marszałek sejmu). Prezydent zwołuje ciała parlamentarne i je zamyka. Prezydent mianuje i odwołuje premjera i ministrów. Prezydent mianuje sędziów oraz posiada prawo łaski. Amnestja może być udzielona tylko w drodze ustawodawczej. Prezydent jest zwierzchnikiem sił zbrojnych państwa, mianuje i zwalnia generalnego inspektora sił zbrojnych. W razie wojny wyznacza naczelnego wodza. Prezydent zawiera i ratyfikuje umowy z innemi państwami. Senat składać się ma ze 150 senatorów.

Moskwa z powodu olbrzymich śniegów i mrozów odcięta od świata.

Moskwa, 7. 7. Z powodu straszliwych mrozów panujących na całym terenie Rosji, niemal wszystkie połączenia kolejowe nie działają. Ruch pociągów uniemożliwiają, obok wielkich mrozów, zaspy śnieżnie. Z powodu ogromnego zimna ruch na przedmieściach Moskwy całkowicie ustał. Samo miasto jest odcięte od świata. Z powodu silnego palenia w piecach powstają liczne pożary. Stacja metereologiczna podaje, iż mrozy te potrwają jeszcze dni kilka.

Ks. arcybiskup Hryniewiecki ciężko chory.

Lwów, 8. 2. (AW). Ksiądz arcybiskup „in partibus infidelium“ dr. Karol Hryniewiecki ciężko zachorował. Jak informują dzienniki przeszło tydzień dzień temu, przygotowania do podróży do zawodów zagranicznych. Jak informują dzienniki przeszło bił się on w czasie swojej 15-ej z rzędu podróży do Palestyny, mianowicie w listopadzie r. ub. Ks. Hryniewiecki dotarł tylko do Krakowa, jadąc bowiem nieopalonym wagonem nabawił się choroby nerek, która ze względu na sędziwy wiek arcybiskupa przybrała groźny charakter.

Przebudowa kolei Lwów-Lublin.

Na ostatniem posiedzeniu dyrekcyjnej rady kolejowej we Lwowie pod przewodnictwem prezesa dyrekcji Prachtel Morawiańskiego omawiano m. in. sprawę przebudowy kolei Lwów-Lublin.

Holendrzy wciskają nam węgiel angielski.

Kopenhaga, 7. 2. (AW). Prasa kopenhaska zajmuje się spodziewanym strajkiem na Górnym Śląsku. W ostatnich dniach importerzy duńscy zakontraktowali większe transporty węgla angielskiego. Cena węgla nieco podskoczyła. Spodziewana jest dalsza zwyżka cen węgla.

Zgon zdobywcy atlan. bar. Hünefelda.

Berlin, 7. 2. Ubiegłej nocy po przebytej operacji zmarł znany niemiecki lotnik transatlantycki, członek załogi „Bremenu“, bar. von Huenefeld.

De Valera głoduje.

Londyn, 7. 2. Aresztowany leader republiki irlandzkich de Valera rozpoczął głodówkę. Władze Irlandji północnej postanowiły ukarać go za nielegalne przekroczenie granicy.

Ostatnie telegramy.

Warszawa (AW). Znany publicysta i działacz polski p. Hieronimko odznaczony został krzyżem kawalerskim Legji Honorowej.

Warszawa (AW). Wczoraj w sejmie załatwiono mnóstwo materjału budżetowego. Obrady trwały 13 godzin. Przedyskutowano budżety ministerstw: Reform Rolnych, Poczt i Telegrafów, Robót Publicznych. Sporo czasu poświęcono Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ.

Warszawa (AW). Wiceprezesem rady B. G. K. mianował min. Czechowicz gen. dyr. Maciszewskiego.

Warszawa (AW). Wczoraj premjer Bartel odbył konferencję jednogodzinną z Marszałkiem Piłsudskim w Belwederze. Następnie premjer Bartel konferował z marszałkiem Daszyńskim.

Warszawa (AW). „Głos Prawdy" omawiając zmianę konstytucji stwierdza, iż rozszerzenie praw obywatelskich, oparcie budowy państwa na szerokiej demokratycznej podstawie — odpowiadać musi zwężeniu prawa do samowoli, demagogji i krzykactwa demagogów partyjnych.

Warszawa (AW). Wczoraj odbyła się w Prezydjum Rady Ministrów narada pod przewodnictwem premjera Bartla w sprawie wymówienia umowy zbiorowej w górnictwie na Górnym Śląsku od dnia 11 lutego rb. W konferencji brali udział ministrowie: Składkowski, Czechowicz, Kwiatkowski, Moraczewski, Kühn zastępca min. pracy Szubartowicz, oraz dyr. dep. Cybulski i Drecki.

Ze świata

96 nauczycieli i 6.000 uczniów chorych na grypę w Portsmouth.

Straszna epidemja grypy zatacza coraz szersze kręgi na terenie Anglji. Ostatnio w Portsmouth zanotowano, iż 96 nauczycieli i 6.000 uczniów uległo tej groźnej chorobie.

Zaręczyny na dworze angielskim.

W najbliższym czasie ogłoszne mają być zaręczyny trzeciego z rzędu syna króla Anglji księcia Gloncester z lady Angela Scott, najmłodszą z pięciu córek księcia de Succleuch and Queensberry.

Obrazy przekazywane przez radjo z Ameryki.

W tych dniach przeprowadzono po raz pierwszy próby przekazywania obrazów i pisma drogą radjową między N. Jorkiem a Anglją. Próby dokonywano za pomocą nowego systemu Strahla, przyczem transmisja normalnej fotografji trwała 3 i pół minuty. Cała strona wielkiego dziennika amerykańskiego przekazywana była w przeciągu pół godziny. Próby te wypadły nadzwyczaj korzystnie tak, że spodziewane jest zaprowadzenie w najbliższej przyszłości stałej komunikacji obrazowej między Anglją a Ameryką.

Pierwsza kobieta zostanie powieszona w Luizianie.

Onegdaj w więzieniu Franklina w Luizianie wykonany został przez powieszenie wyrok śmierci na p. Bonner Leboeuf i doktorze Draher, skazanym na karę śmierci za zamordowanie męża Bonner Leboeuf. Jest to pierwszy wypadek, w którym biała kobieta skazana na śmierć, została powieszona w Luizianie.

Wskrzeszony okręt Krzysztofa Kolumba.

W Cadiz spuszczony został na wodę osobliwy okręt, będący najdokładniejszą kopją okrętu żaglowego „Santa Maria", na którym Krzysztof Kolumb wyruszył poraz pierwszy w swoją podróż do Ameryki. Okręt ten stanie się niebawem główną atrakcją hiszpańsko-amerykańskiej wystawy mającej się odbyć w Sewilli.

Z kraju.

Przeciw nieestetycznej reklamie kinoteatrów.

W Warszawie odbyła się w tych dniach konferencja miarodajnych kół w sprawie reklam kinowych. Chodziło o zwalczanie reklam w postaci szyldów, których wykonanie częstokroć urąga najskromniejszym nawet wymaganiom estetycznym, szpecąc w poważnym stopniu ogólny obraz ulic stołecznych.

W wyniku narad postanowiono zabrać się energicznie do usunięcia obecnego stanu rzeczy, przez co stolica zyska poważnie na wyglądzie.

Nie zjeżdżać po poręczy schodów!

W Warszawie uległa nieszczęśliwemu wypadkowi 12-letnia modelka Kazimiera Laurówna. Mianowicie po skończeniu lekcji wieczornych w szkole sztuk pięknych, dziewczyna położyła się na poręczy schodów i poczęła po niej zjeżdżać. Straciła przytem równowagę i spadła z wysokości 2 piętra na kamienną posadzkę. Stan nieszczęśliwej jest beznadziejny, gdyż odniosła wstrząs mózgu i pęknięcia podstawy czaszki.

Ulgi dla rybaków.

Ze względu na ciężkie straty, jakie ponieśli rybacy wskutek wyjątkowo ostrej zimy ministerstwo przemysłu i handlu wyasygnowało 10 tys. zł. w celu zwolnienia najbiedniejszych rybaków z procentów od pożyczek zaciągniętych w Polskiem Zjednoczeniu Rybaków, na kupno kurtów i worów. Podobno akcja ministerstwa przemysłu i handlu pójdzie jeszcze dalej w kierunku umożliwienia istnienia i pracy naszym rybakom.

Rejestracja wojskowa posłów i senatorów.

Min. spraw wojskowych skierowało do kancelarji sejmu i senatu pismo z prośbą o nadesłanie do gabinetu ministra imiennych wykazów posłów i senatorów, którzy pełnili służbę w wojsku, czy to jako oficerowie, czy też szeregowi rezerwy i pospolitego ruszenia.

Wykazy powyższe są niezbędne dla dowódców O. K., celem uniknięcia dysponowania posłami i senatorami na wypadek mobilizacji przez komendantów P. K. U. i dowódców jednostek mobilizacyjnych.

Pociąg pospieszny najechał na pociąg osobowy.

Kurjer Lwów-Poznań najechał na pociąg osobowy Poznań-Katowice. Szkody materjalne są znaczne, rany odniosło 6 osób.

Polka — doktorem Sorbony.

Rodaczka nasza, prof. Helena Willman Grabowska, wykładająca obecnie na uniwersytecie Jagiellońskim sanskryt i filologję indyjską uzyskała w Sorbonie paryskiej doktorat państwowy „ès lettres", po raz pierwszy udzielony Polce.

Pracownicy umysłowi na G. Śląsku domagają się podwyżki pensyj.

Związki Pracowników Umysłowych przemysłu hutniczego, górniczego i metalowego przetwórczego wypowiedziały obowiązującą obecnie umowę, domagając się podwyższenia płac o 20 proc.

Sprzeniewierzenie w magistracie krakowskim.

W wydziale skarbowym magistratu m. Krakowa wykryto defraudację wynoszącą 14.000 zł. Jakiej dopuścił się pewien urzędnik egzekucyjny. Ojciec jego pokrył przywłaszczoną sumę, mimo to jednak niesumienny urzędnik odpowiadać będzie przed sądem.

Kurs bibljotekarski.

W tych dniach odbył się w Krakowie kurs bibjotekarski z ramienia T. C. L. Udział słuchaczy był bardzo liczny.

W obawie przed powodzią.

Wiosna tegoroczna będzie napewno obfitowała w powodzie, jak zresztą zwykle po mroźnej i śnieżnej zimie. Zwłaszcza nasza nieuregulowana w swoim korycie Wisła poważnie zagraża bezpieczeństwem niżej położonym miejscowościom nadbrzeżnym. Władze administracyjne przewidując możliwość katastrofy, wydały już zawczasu polecenie dokonania naprawy wałów ochronnych i przygotowania łodzi ratowniczych w dostatecznej ilości.

Milicja miejska w Krakowie.

W magistracie krakowskim odbyła się konferencja w sprawie przejęcia przez gminę miasta Krakowa pewnych agend policji państwowej. Służba bezpieczeństwa w razie potrzeby będzie współdziałała z milicją miejską. Całkowite zorganizowanie milicji miejskiej nastąpi w ciągu wiosny.

Walery Przyborowski.

PAMIĘTNIKI PANA SYMFORJONA.

Z NOTATEK PO NIM POZOSTAŁYCH.

(5

ROZDZIAŁ II.

Jako pan Zygmunt wahając się długo, ożenił się wkrótce z Sabinką.

Już to czyste utrapienie mam z tem mojem pisaniem.

Myśl, łam sobie głowę, żeby to jakoś po ludzku wyglądała ta moja opowieść, nie miej chwili wolnego czasu ani rozrywki żadnej, dla tego, że się twojej pani tak spodobało.

Ot, czego to człowiek nie robi dla miłego spokoju!...

Całemi godzinami nieraz myślę, układam sobie w głowie, nie mogę spać po obiedzie, źle nawet trawię — jeszcze się rozchoruję i będzie bal!...

Ale cóż tu poradzisz?...

Elżuni się zachciało, żebym pisał, więc pisz Symforjonku, choćbyś miał się rozchorować a co gorsze umrzeć!...

Kiedy o tem myślę, czuję, że mi się na płacz zbiera.

Wracając do rzeczy, muszę powiedzieć, że tak Sabinka, jak pan Zygmunt coraz więcej się ku sobie mieli.

Dziewczyna, kiedy jej było o nim wspomnieć, rumieniła się jak wiśnia, oczęta spuszczała na dół i bawiła się swoją sukienką, rada o nim słuchała i gdy go zobaczyła, to patrzyła weń, jak w ładny obrazek.

Co gorsza, to teraz mniej zajmowała się przygotowaniem różnych przysmaczków, cisnęła w kąt panią Ćwierczakiewiczową, Kuryerka Warszawskiego i Świątecznego nie z takim zapałem czytywała, a wzięła się do poezji Mickiewicza, Słowackiego i innych tam literatów, bo chciała się przypodobać panu Zygmuntowi — słowem na czysto ogłupiała.

Nie darmo też to ludzie mówią, że zakochany a głupi, to jedno!

Na domiar wszystkiego, zaczęła blednąć, jakieś ciemne plamy pod oczami jej się porobiły, stała się smutną, rozmarzoną, rozmagazjoną jakąś..

Elżunia mówiła, że jej z tem lepiej, że ładniej wygląda, że miłość ją moralnie i fizycznie uszlachetnia.

Ja zaś sobie myślałem:

— Tfuj! na jakiego djabla zdała się taka miłość, zaczyna czytać głupie romanse i poezje, które jej tylko w głowie przewrócą i przyczynią się do utracenia onego kosztownego zmysłu praktycznego, jaki posiada, a do Sabinki, jakiem ją tylko zobaczył, mówiłem:

— Pięknie mi Sabinko wyglądasz!... jak śledź!...

— Z dziewczyny jak krew z mlekiem zrobiłaś się jakaś romansową Dorydą. Chcesz się kochać, ano to się kochaj, ale rozumnie, nie rób głupstw; nie czytaj tych banialuków, bo to funta kłaków nie warte. Że pan Zygmunt ma przewrócone w głowie, to nic dziwnego, bo żyje z temi półgłówkami od Bonitratrów — ale ty, miejże rozum!... Masz przed sobą wielkie zadanie przerobić go, wykierować na porządnego obywatela — ale jak zaczniesz w taki sposób postępować, to z was obojga nic nie będzie — adiu Fruziu!...

— Mój szwagrze, proszę mi dać pokój!... ja wiem co robię!...

— Ano, kiedy wiesz, to sobie rób jak chcesz!...

I od tej chwili postanowiłem już nic nie radzić — nie tak jednak, żeby całkiem odsunąć swoją rękę i nie wpływać na tok tej sprawy, ale nie przyznawać się do tego głośno.

Chciałem ich bowiem koniecznie połączyć, bo widziałem wówczas szczęście Sabinki w takim związku.

Żebym to był wiedział co się później stanie!..

Z drugiej strony nie wierzyłem ja tam bardzo w to romansowe zajęcie się warjacką literaturą. Myślałem sobie:

— Dziewczyna młoda, ognista, naiwna, zakochała się, co nie jest wcale dziwnem i chce się przypodobać panu Zygmuntowi, ale jak się pobiorą, jak miłość powoli wywietrzeje, to Mickiewicze, Słowaccy i inne djabły w kąt pójdą, a wróci na ich miejsce pani Ćwierciakiewiczowa i wszystko znów będzie dobrze.

Tak się też i stało, jak to później obaczycie na nieszczęście nasze.

Pan Zygmunt także widocznie zakochał się w Sabince.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Rzemieślnicy, robotnicy i służba domowa!

Dnia 9. bm. o godz. 7-mej wieczorem odbędzie się w lokalu p. Jankowskiego (Hotel Dworcowy) zebranie Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego. Ze względu na bardzo ważne sprawy, prosimy wszystkich **rzemieślników, robotników i służbę domową o jak najliczniejsze przybycie.** Przybędą mówcy zamiejscowi. Przybywajcie więc gremjalnie na nasze serdeczne zaproszenie. Wstęp na salę mają prawo sympatycy ruchu chrześcijańsko społecznego.

Zarząd Wojewódzki Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego.

Z dalszych stron.

Pelplin. (Zgon kapłana). Dnia 1 lutego 1929 r. zmarł w Panu ks. Melchjor Balach, kuratus w Kacku Wielkim, członek Sodalicji św. Ignacego. Donosząc o tem, prosi zarząd ks. ks. sodalisów o jak najrychlejsze odprawienie mszy św. za duszę nieboszczyka.

Chełmno. (Z życia towarzystw). Dnia 4 bm. odbyło się nadzwyczajne walne zebranie tutejszego „Sokoła“, na które stawiło się dużo członków. Omawiano sprawę tegorocznej zabawy karnawałowej i działalności organizacyjnej na najbliższy czas.

We czwartek, dnia 31 stycznia odbyło się w lokalu p. A. Filarskiego doroczne walne zebranie Tow. śpiewu „Harmonja“. Na marszałka wybrano druha Filarskiego. Po sprawozdaniu z czynności starego zarządu przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli: jako prezes ponownie p. dr. Wasilewski, zast. p. Recki, sekret. p. Chmielecki, zast. p. Edward Lamparski, skarb. p. Piątkowski, bibljotekarz p. Gliniecki, ławnicy pp. Niedziałkowski i Cybula. Całe zebranie cechowała powaga i serdeczność. Zaznaczyć należy, że Tow. śpiewu „Harmonja“ rozpoczyna ćwiczenia pieśni na zlot śpiewaczy wszechsłowiański, który odbędzie się w roku bieżącym w Poznaniu.

Na walnem zebraniu Tow Kat. Młodzieży Męskiej wybrano nowy zarząd w osobach druhów. St Grajewski — prezes, Szymański — zast. prez. Ign. Burczyk — sekretarz, F. Ostrowski — skar. i Nalazek — zast. sekr. Patronem towarzystwa jest ks. Górnowicz.

Na ostatnio odbytem zebraniu walnem Tow. Kupców Samodzielnych wybrano do zarządu następujących panów: prezesem — J. Chmurzyński ego sekretarzem — M Musiała, skarbnikiem — A Zewskiego. Pan prezes Chmurzyński referował o całokształcie położenia gospodarczego w Polsce, podnosząc trudne warunki kredytowe dla kupiectwa.

Wąbrzeźno. (Z życia niższych pocztowców). Dnia 6. 1. br. odbyło się walne zebranie tut. Koła miejscowego. Na marszałka wybrano jednogłośnie p. Jankowskiego z Zielenia. Przystąpiono do sprawozdania ustępującego zarządu, z którego wynika, że w ubiegłym roku odbyło się jedno nadzwyczajne zebranie, 2 walne i 5 miesięcznych. Korespondencyj wysłano 56, wpłynęło również 56. Dochodu w ubiegłym roku było 228.47 zł., rozchodu 159.25 zł., pozostało w kasie 69.22 zł. Komisja rewizyjna znalazła stan kasy w porządku.

Po przyjęciu sprawozdania przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli pp. Karczewski Jan — prezes, Kamiński Jan — zast. prezesa, Kminikowski St. — sekretarz, Skowroński Roman — zast. sekr., Jastrzębski Benedykt — skarbnik. Na rewizorów kasy wybrano pp Szterka Zyg. i Klinikowskiego Jana. Po przemówieniu p. Góralskiego byłego prezesa, przewodniczący zamknął zebranie, upominając członków, aby i w tym roku związek gorliwie popierali, uczęszczając regularnie na zebrania i zagrzewając się wzajemnie do pracy, aby mieć w przyszłości potężny silnie zorganizowany Związek.

Więcbork. (Z życia niższych pocztowców). Dnia 6. 1. rb. odbyło się walne zebranie przy licznym udziale członków. Na marszałka zebrania wybrano p. Konwę Wojciecha, na sekr. p. Heldta Franc. oraz dwu ławników pp. Sońskiego Adama i Szlesera Antoniego. Sprawozdanie kasowe zdał p. Kaczmarek Franc., który za wzorowe i oszczędne prowadzenie kasy otrzymał specjalną pochwałę. Sprawozdanie roczne zdał sekretarz p. Nadolski Walenty, poczem otrzymał cały zarząd z prezesem p. Grochowskim pochwałę i przystąpiono do wyboru nowego zarządu, który w następującym składzie wybrano: p. Nadolski Wal. — prezes, p. Meler Piotr — sekretarz, p. Nowak Jerzy — skarbnik pp. Sońki Adam i Danielak Bernard — rewizory kasy. Po objęciu funkcji dziękował każdy członek zarządu członkom za zaufanie, poczem nastąpiło podziękowanie i pożegnanie starego prezesa p. Grochowskiego, który został przeniesiony w stan spoczynku.

Po zamknięciu zebrania, przy bardzo miłym nastroju, odbyła się wspólna kolacja na cześć starego prezesa.

Kawki. (Wieczorek młodzieży). W niedzielę. dnia 3 bm. obchodziło tutejsze Tow. Młodzieży Męskiej swoją doroczną zabawę karnawałową. Uroczystość rozpoczęła się piękną deklamacją i śpiewem chórowym. Następnie odegrano wesołą jednoaktową sztuczkę „Kajcio“. Amatorzy wywiązali się ze swych zadań znakomicie, czego dowodem było długotrwałe oklaski. Na koniec wystąpił w oryginalnym kostjumie dziad „Polikarp“ ze swemi noworocznemi życzeniami. Po występach bawiono się ochoczo przy dźwiękach znanej słynnej orkiestry Makowskich do godz. 3-ciej. Pożałowania godne jest bierne zachowanie się tutejszego obywatelstwa, które dla naszej młodzieży okazuje bardzo mało zainteresowanie.

Uczestnik.

KRONIKA

Chełmża, dnia 8 lutego 1929 roku.

Kalendarzyk.

Piątek: Jana z Maty
Sobota: Apolonji p. i m.

Wschód słońca: 6,58 rano
Zachód słońca: 16,29 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Służbę nocną trzyma „Apteka pod Orłem“.

— **Wyjaśnienie.** W związku z podaną wzmianką o pożarze w Brachnówku, jaka się ukazała we wczorajszym numerze, dowiadujemy się z tutejszego posterunku P. P., że śpichrz wogóle tam nie spłonął, jedynie w warsztacie sztelmacha zapaliła się deska, od której zajęły się belki, ale ogień zdołano natychmiast zlokalizować. Jedynie spaliło się trochę wyłoków. Wiadomość o pożarze doszła do redakcji drogą tzw. poczty pantoflowej, która niestety okazała się daleką od prawdy.

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzi w sobotę 9 bm. dyrektor tutejszej Powiatowej Kasy Chorych p. Drewek wraz ze swą małżonką Łucją z Niewiarskich. Jubilatom przy tej okazji składamy serdeczne życzenia, „Ad multos annos“.

— **Z Misji św.** Udział spowiadających się niewiast w dniu wczorajszym i przystępujących do Komunji św. był olbrzymi. W dzisiejszy piątek ksks. Ojcowie Misjonarze udzielą komunikującym błogosławieństwo Ojca św. Nauki wieczorne dziś będą poświęcone rodzinie katolickiej, na które powinny przybyć żony ze swemi mężami. Bliższe szczegóły podamy w numerze jutrzejszym.

— **Mróz** nieco w dniu dzisiejszym popuścił. Termometr z minus 23 stopni spadł na —15° C. W nocy spadł śnieg, który pokrył ziemię warstwą grubości 2 mm. Chłodne wiatry wieją ze wschodu i północo-wschodu.

— **Termin zeznań o obrocie nie będzie przedłużony.** Dnia 15-go lutego upływa ostateczny termin składania zeznań o obrocie przez przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe. Wszelkie pogłoski, że ministerstwo skarbu zamierza ten termin przedłużyć, nie odpowiadają prawdzie.

— **Praca dla górników i robotników górniczych we Francji.** Rekrutacja górników i robotników górniczych do pracy we Francji odbędzie się w lokalu państwowego urzędu pośrednictwa pracy w Toruniu, ul. Wały, w dniu 11-go lutego br. o godz. 8-mej rano.

Kandydaci muszą się wykazać: dowodem osobistym, książką wojskową i świadectwami pracy w górnictwie, a kandydaci - rezerwiści w wieku do 26 lat nadto zezwoleniem PKU. na wyjazd zagranicę. Zarekrutowani górnicy mogą wyjechać z swemi rodzinami.

Termin odjazdu do Francji przez Mysłowice zostanie podany w dniu rekrutacji.

Z DNIA.

Na okręt „Pomorze“.

Precz z gnuśnością! Uderzmy w czynów stal!
Niech okręt wspólnym trudem powstanie!
A czyn ten rozszerzy się w świata wdal:
To zdziałali oni — Pomorzanie!...
Nie bądźmy głusi na Ojczyzny zew,
Wszak jesteśmy wszyscy jej synami,
Wszak przelaliśmy za nią wspólnie krew —
Niech świat zobaczy, jak ją kochamy!

Geralb...

— **Pierwsza zbiórka ćwiczebna** dla członków organizacyj przysposobienia wojskowego: Związku Podoficerów Rezerwy, Tow. Powstańców i Wojaków i innych odbędzie się w lokalu p. Jankowskiego (Hotel Dworcowy) dnia 8 bm. punktualnie o godz. 7-mej wieczorem. Prosi się o jak najliczniejsze przybycie z zeszytem i ołówkiem.

— **Zniżka kolejowa na wystawę poznańską.** Ministerstwo komunikacji zdecydowało się przyznać zniżkę kolejową wszystkim, udającym się na wystawę poznańską. Poszczególne osoby płacą 66% ceny biletów. Wycieczka, złożona z 25 osób, ma prawo do ulgi 10% we wszystkich pociągach, z 10 uczniów szkolnych — do ulgi 33% we wszystkich pociągach 2 i 3 klasy, przyczem nauczyciel wzgl. przodownik za przejazd nic nie płaci. Wystawowcy i personel firmy wystawiającej zyskają 50% ulgę, jeżeli wykażą się legitymacją wystawową. Podania o uzyskanie zniżek dla wycieczki należy składać na ręce kasjera stacji wyjazdowej, wraz z dokładnym spisem uczestników wycieczki.

— **Kursy dla konduktorów.** Ministerstwo komunikacji, dbając o należytą obsługę pasażerów, wprowadza w niektórych dyrekcjach kursy nauki uprzejmości dla konduktorów. Dotąd kursy takie są już prowadzone w dyrekcji katowickiej i poznańskiej. Mają one na celu odpowiednie wyszkolenie personelu konduktorskiego zwłaszcza obsługującego pociągi międzynarodowe. Dobierani są na nie, o ile możności kandydaci, znający języki obce. Na kursach są obznajamiani z należytem obchodzeniem się i obsługiwaniem pasażerów.

Powyższe zarządzenie szczególnie ważne jest ze względu na wystawę poznańską i spodziewany w tym czasie masowy napływ cudzoziemców do Polski.

— **Używajcie korespondencji znaczków pocztowych z propagandowym napisem Powszechna Wystawa Krajowa.** Izba przemysłowo Handlowa w Bydgoszczy apeluje do firm przemysłowych i handlowych, aby poleciły swemu personelowi ekspedjującemu korespondencję, by ofrankowywali listy w znaczki pocztowe z propagandowym napisen „Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu“. Znaczki te 25 groszowe są do nabycia w każdym urzędzie pocztowym. Używając je przy wysyłce korespondencji firmy przemysłowo-handlowe przyczynią się pośrednio do propagowania idei Powszechnej Wystawy Krajowej wśród szerokich mas tak społeczeństwa polskiego, jak i zagranicą.

Składka łańcuszkowa.

na pomnik poległych w naszem mieście

posuwa się naprzód żółwim krokiem. P. Norbert Komowski, właściciel drogerji „Sanitas“, pomimo naszego dwukrotnego wezwania, nie złożył dotychczas składki w wysokości 5 zł., przeto zmuszeni jesteśmy wyznaczyć w to miejsce innego ofiarniejszego obywatela. Wzywamy przeto do kontynuowania składki łańcuszkowej p. Goge, właściciela restauracji przy ul. Toruńskiej, prosząc go uprzejmie o przyspieszenie tej akcji.

Kto wygrał na loterji?

W pierwszym dniu ciągnienia 4 klasy 18 państwowej loterji klasowej główniejsze wygrane padły na numery następujące:

40000 zł. nr. 70143.
20000 zł. nr. 26910.
5000 zł. nr. 48806, 102131.
2000 zł. nr. 95241, 118773.
1000 zł. nr. 93090, 12 641.
800 zł. nr. 11214, 72918, 83048, 90675, 118042.
600 zł. nr. 11086, 17875, 39971, 50049, 94108, 158468, 165367, 139061.
500 zł. nr. 7244, 21535, 30163, 41280, 65691, 71038, 78095, 81282, 81485, 113479, 118900, 122112, 135937, 140689, 145816, 160847.

Dział gospodarczy.

Ulgi celne.

Przy przywozie z zagranicy elektrod z węgla, niewyrabianych w kraju, do wyboru karbidu, azotniaku żelazokrzemu może być zastosowane na podstawie pozwolenia Ministra Skarbu cło ulgowe wynoszące 10 proc. cła normalnego.

Na objęte pozycją taryfy celnej 37 pkt. 4 lit. b. śledzie solone została ustanowiona ulga celna, wynosząca 66 2/3 proc. cła normalnego — o ile 10 kg. tych śledzi zawiera nie więcej, niż 60 sztuk.

Na kwas siarkowy wszelkiej koncentracji ustanowiono ulgowe cło przywozowe w wysokości 20 proc. cła normalnego.

O ile chodzi o towary, do których będą stosowane cła maksymalne w myśl rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 25 stycznia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 9 poz. 66), cło ulgowe będzie wynosiło 20 proc. cła maksymalnego.

Rozporządzenie dotyczące powyższych ulg celnych wchodzą w życie z dniem 1 stycznia b. u.

Zwolnienie od cła przywozowego.

Począwszy od dnia 8 stycznia b. r. saletra wapniowa, wymieniona w poz. 103 punkcie 3 taryfy celnej, może być zwolniona od cła przywozowego za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu, chociażby zawierała azotan amonu, jednak nie więcej niż 5 proc.

Rewizja koncesyj ubezpieczeniowych.

W myśl rozporządzenia Prezydenta ze stycznia r. b. przeprowadzona zostanie w r. b rewizja koncesyj tow. ubezpieczeń, działających w Polsce.

W chwili obecnej istnieje w Polsce 7 tow. ubezpieczeń o charakterze lokalnym, wreszcie 11 zagranicznych.

Z zestawienia powyższego wynikałoby, że polskie tow. mają decydującą przewagę nad zagranicznemi. Niestety przewaga ta jest pozorna: niemal wszystkie polskie tow. ubezpieczeń znajdują się pod mniej lub więcej decydującym wpływem zagranicznym. Czysto polskich tow. ubezpieczeń jest zaledwie kilka.

Min. Poczt. i Telegramów

wydało dodatkowy wykaz uzupełnień nr. 11 „Spisu urzędów i agencyj pocztowych, telegraficznych i telefonicznych Rzeczypospolitej Polskiej". Tak wymieniony spis jak również dotychczas wydane uzupełnienia tego spisu nr. 1 do nr. 10 tudzież uzupełnienie nr. 11 nabywać można we wszystkich urzędach oraz agencjach pocztowych i telegraficznych Rzeczypospolitej Polskiej. Cena sprzedażna spisu wynosi 3 złote, dodatkowych za wykazów 10 groszy za sztukę. Dodatkowe wykazy spisu winni we własnym interesie nabywać zainteresowani, którzy posiadają wspomniany spis, w przeciwnym bowiem razie traci on na aktualności.

REPERTUAR KIN.

— **„Kokordja"** wyświetla tylko dwa dni wielki film wojenny, produkcji 1918 pt.: **„S. O. S."** — czyli **„Na stokach cytadeli,"** dramat serc cichych bohaterów. Nadgrogram dwie arcywesołe Komedje pt.: **„Przygody emigrantów".** Razem 16 aktów.

Giełda zbożowa.

POZNAŃ dnia 7. 2. 1929 roku.
płacono za 100 kg. w zł.

Żyto nowe	32,00—32,50
Pszenica nowa	40,50—41,50
Jęczmień przemiałowy	32,50—33,50
Jęczmień browarowy	34,00—36,00
Owies	30,50—31,50
Mąka żytnia 70 proc.	45,75—00,00
Mąka pszen. 65 proc.	57,75—61,75
Otręby żytnie	25,00—26,00
Otręby pszenne	25,00—26,01
Rzepak	00,00—00,00
Groch polny	44,00—47,00
Groch Viktorja	62,00—67,00
Groch Folgera	53,00—58,00

Tendencja średnia.

Bank Polski płacił 7 lutego za:

dolary amerykańskie	8.85 — 8,84
funty szterlingów	43,07
franki szwajcarskie	170,83
franki francuskie	34.69
marki niemieckie	210,81
guldeny gdańskie	172,18